

УДК 330.322:336.76:502.131.1

DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V57(2026)-16

Луців Б. Л., доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансових технологій і банківського бізнесу, Західноукраїнський національний університет, м Тернопіль, Україна

ORCID: 0000-0002-3302-0505

e-mail: bluciv@gmail.com

Стимулювання приватних інвесторів до сталого інвестування: глобальний і національний контекст

Анотація. Актуальність дослідження зумовлена тим, що сталий розвиток стає основою нового глобального інвестиційного порядку. Глобальні тенденції свідчать про системну інтеграцію ESG-принципів у процес прийняття фінансових рішень. Встановлено, що для України післявоєнна відбудова є одночасно викликом і можливістю здійснити трансформацію економіки на засадах сталого розвитку та інновацій. У зв'язку з цим стимулювання приватних інвесторів можливе лише за умови поєднання ефективної національної політики та міжнародної підтримки.

Ключове питання полягає не лише в залученні інвестиційних ресурсів, а й у їх спрямуванні на проекти, що відповідають критеріям довгострокової стійкості та суспільної корисності. Обґрунтовано, що український контекст сталого інвестування визначається поєднанням значних викликів і унікальних можливостей. Попри обмежену динаміку розвитку в попередні роки, нині Україна має шанс сформувати нову архітектуру фінансового ринку, засновану на принципах сталого розвитку. Це не лише підвищить інвестиційну привабливість країни, а й сприятиме її інтеграції у глобальні фінансові потоки, орієнтовані на ESG-принципи.

У результаті дослідження встановлено, що сталий розвиток перестав бути лише нормативною концепцією і перетворився на системоутворювальний чинник глобального інвестиційного процесу. Водночас його потенціал може бути повною мірою реалізований лише за умови узгодження державної політики, використання інструментів багатосторонніх банків розвитку (MDB), активної участі приватних інвесторів, а також функціонування прозорої системи стандартів, оцінювання ризиків і верифікації впливу.

Ключові слова: сталий розвиток; стале інвестування; приватні інвестори; глобальні тенденції та драйвери стимулювання; ESG-принципи.

Lutsiv Bohdan, Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Financial Technologies and Banking Business, West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine

Stimulating Private Investors to Engage in Sustainable Investment: Global and National Context

Abstract. Introduction. Sustainable development is becoming the foundation of a new global investment order. Global trends indicate the systemic integration of ESG principles into financial decisions. For Ukraine, which is in a state of war and planning a large-scale post-war reconstruction, a sustainable approach to investment is not only a necessity but also a historic opportunity. Mobilizing private investors in combination with state and international resources can lay the foundation for forming a new investment ecosystem based on the principles of sustainability.

Purpose. The aim of this study is a scientific-theoretical and analytical analysis of tools for stimulating private investors towards sustainable investment in the global and national (Ukrainian) context.

Results. Sustainable development is becoming the foundation of a new global investment order. Global trends indicate a systematic integration of ESG principles into financial decisions. For Ukraine, post-war reconstruction is both a challenge and an opportunity — an opportunity to carry out transformation based on the principles of sustainability and innovation. Stimulating private investors is only possible through a combination of national policy and international support. The role of multilateral development banks is to reduce risks and mobilize private capital. The key issue lies not only in attracting funds, but also in directing them toward projects that meet the criteria of long-term sustainability and social benefit.

Conclusions. Stimulating private investors to engage in sustainable investment is key to rebuilding Ukraine and its integration into the global capital market. The combination of state support, international guarantees and private sector activity will allow Ukraine to build a new type of economy – sustainable, innovative and competitive.

Keywords: Sustainable development; sustainable investment; private investors; global trends and drivers; ESG principles.

JEL Classification: G24; G31; G32; O22; Q51; Q58.

¹ Стаття надійшла до редакції: 23.06.2026

Received: 23 June 2026

Постановка проблеми. У XXI столітті глобальний інвестиційний ринок зазнає радикальних трансформацій, пов'язаних із поширенням концепції сталого розвитку. Традиційна орієнтація виключно на фінансову прибутковість дедалі більше поєднується з інтеграцією екологічних, соціальних та управлінських факторів (ESG-критеріїв). Ця тенденція відображає фундаментальні зміни у сприйнятті ролі фінансового сектору: він більше не розглядається лише як інструмент отримання доходу, а стає каталізатором структурних змін у суспільстві та економіці [1].

Глобальний ринок сталого інвестування у 2020-2022 рр. продемонстрував значне зростання: обсяг активів, що управляються з урахуванням ESG-критеріїв, перевищив 35 трлн дол. США, що становить понад третину всіх професійно керованих активів [2]. Це свідчить не лише про популярність «зелених» інвестицій, а й про формування нового фінансового мейнстріму, у межах якого інституційні інвестори – пенсійні фонди, страхові компанії, суверенні фонди – дедалі активніше інтегрують принципи сталого розвитку у власні стратегії управління портфелями [3].

Особливе значення така динаміка має для країн, що перебувають у процесі відновлення після масштабних криз або збройних конфліктів. В умовах високих ризиків приватні інвестори зазвичай уникають вкладень, що зумовлює необхідність залучення міжнародних фінансових інституцій як «фінансових буферів». Саме багатосторонні банки розвитку (MDBs), зокрема Світовий банк, ЄБРР, ЄІБ, IFC та MIGA, виступають ключовими суб'єктами, здатними трансформувати високоризикове середовище у прийнятне для приватного капіталу за допомогою механізмів гарантування, співфінансування та страхування політичних ризиків.

Для України питання сталого інвестування має подвійний вимір. З одного боку, йдеться про необхідність мобілізації значних ресурсів для відбудови зруйнованої війною економіки. За оцінками Світового банку [4], масштаб потреб сягає понад 400 млрд дол. США, що значно перевищує можливості державного бюджету та донорських програм. З іншого боку, саме післявоєнна відбудова створює унікальне «вікно можливостей» для інтеграції сучасних стандартів ESG та інструментів зеленого фінансування у фінансову архітектуру країни. Це дозволить уникнути відтворення застарілих та екологічно небезпечних моделей розвитку й забезпечити довгострокову конкурентоспроможність України в європейському та глобальному економічному просторі. У такому контексті стимулювання приватних інвесторів до сталого інвестування постає одним із ключових завдань економічної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика сталого інвестування є одним із найбільш динамічних напрямів сучасної фінансової науки. Зарубіжні дослідники розглядають стале

інвестування як еволюцію традиційної інвестиційної теорії, у межах якої фінансова ефективність поєднується з досягненням екологічних, соціальних та управлінських (ESG) цілей. Одними з основоположників сучасної концепції відповідального інвестування вважаються S. Purdom та C. Krosinsky [5]. У своїх роботах вони доводять, що інвестори повинні враховувати не лише фінансові показники, а й соціальні та екологічні наслідки інвестиційних рішень.

Значний внесок у розвиток теорії сталого фінансування зробив D. Schoemaker [6]. У своїх дослідженнях він обґрунтовує концепцію переходу від «фінансування для прибутку» до «фінансування для створення довгострокової суспільної цінності». Науковець доводить необхідність інтеграції принципів сталого розвитку у фінансову систему та корпоративне управління. Одним із найавторитетніших дослідників у цій сфері є A. Bassen. Спільно з колегами він здійснив масштабний метааналіз понад двох тисяч емпіричних досліджень, результати якого засвідчили переважно позитивний зв'язок між ESG-показниками та фінансовою результативністю компаній [7].

Аналіз праць зарубіжних учених свідчить, що сучасна теорія сталого інвестування пройшла еволюцію від концепції соціально відповідального інвестування (SRI) до комплексної ESG-парадигми та концепції сталих фінансів. Загалом зарубіжні наукові дослідження формують теоретико-методологічне підґрунтя для переходу від традиційної моделі фінансування інвестиційних проєктів до моделі, орієнтованої на створення довгострокової економічної, соціальної та екологічної цінності, що є основою сучасної парадигми сталих фінансів.

В українській науковій літературі проблематика сталого інвестування активно розвивається під впливом глобальної ESG-трансформації фінансових ринків, євроінтеграційних процесів та потреб повоєнного відновлення України. Серед українських учених вагомий внесок у дослідження глобальних аспектів сталого інвестування зробили Я. Столярчук, Д. Ільницький та С. Рудьковський [8]. У своїх роботах вони розглядають зелене інвестування як ключовий механізм реалізації глобальної концепції сталого розвитку, аналізують роль ESG-критеріїв, зелених фінансів та відновлюваної енергетики у формуванні нової архітектури міжнародного інвестиційного ринку. Особлива увага приділяється інституційним механізмам мобілізації капіталу для досягнення кліматичних цілей.

Важливий внесок у дослідження теоретичних засад ринку сталих інвестицій зробив Д. Скар, який досліджує еволюцію сталого інвестування від екологічно орієнтованих фінансових інструментів до сучасної ESG-парадигми. Автор наголошує на тому, що інтеграція екологічних, соціальних та управлінських факторів стає визначальною умовою функціонування глобальних ринків капіталу [9].

Проблемам стратегій ESG-інвестування присвячені праці І. Ганечко та К. Афанасьєв. Дослідники розглядають ESG-підходи як інструмент забезпечення довгострокової конкурентоспроможності економіки та важливий чинник фінансування повоєнного відновлення України [10].

Аналіз праць українських учених свідчить, що сучасна наукова думка розглядає стале інвестування не лише як новий сегмент фінансового ринку, а й як фундаментальну трансформацію механізмів фінансування економічного розвитку. Якщо зарубіжні дослідження переважно зосереджені на питаннях ESG-інтеграції та кліматичного фінансування, то українські вчені додатково акцентують увагу на ролі сталого інвестування у процесах європейської інтеграції та повоєнної відбудови держави. Загалом сформовано наукове підґрунтя для переходу від традиційної моделі фінансування інвестиційних проєктів до моделі, заснованої на принципах сталого розвитку, ESG-критеріях та довгостроковій суспільній цінності інвестицій.

Формування цілей дослідження. Метою цього дослідження є теоретико-аналітичний аналіз інструментів стимулювання приватних інвесторів до сталого інвестування у глобальному та національному (українському) контекстах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття сталого інвестування (sustainable investing) бере початок із 1960-х років, коли інвестори почали враховувати етичні та соціальні аспекти під час прийняття фінансових рішень. Спочатку цей підхід проявлявся у формі соціально відповідального інвестування (SRI), що передбачало виключення інвестицій у сектори, пов'язані з виробництвом тютюнової продукції, зброї чи діяльністю, яка має негативний вплив на довкілля.

У 1990-х рр. концепція трансформувалася у більш системний підхід – ESG-інвестування (Environmental, Social, Governance), у межах якого три виміри (екологічний, соціальний та управлінський) стали критеріями оцінювання інвестиційних проєктів [7]. Цей підхід закріпився завдяки діяльності таких організацій, як Принципи відповідального інвестування ООН (UN PRI) та Глобальна ініціатива зі звітності (GRI).

Після ухвалення Цілей сталого розвитку ООН акцент змістився на impact investing – інвестування, що передбачає не лише фінансову віддачу, а й вимірюваний позитивний вплив на суспільство та довкілля [11]. Таким чином, концепція сталого інвестування пройшла такі етапи еволюції: SRI → ESG → Impact investing → SDG financing.

У науковій літературі можна виокремити кілька підходів до обґрунтування сталого інвестування:

- неокласичний фінансовий підхід – ESG-фактори розглядаються як ризики та можливості, що впливають на фінансові результати компаній;

- інституціональний підхід – увага зосереджується на правилах, стандартах і нормах, які стимулюють інвесторів враховувати принципи сталого розвитку;

- поведінковий підхід – пояснює стале інвестування через цінності та уподобання інвесторів, які готові відмовитися від частини прибутку на користь соціального чи екологічного ефекту;

- системний підхід – розглядає стале інвестування як інструмент трансформації економіки відповідно до моделі «зеленої» та інклюзивної економіки.

В Україні концепція сталого інвестування лише формується, однак уже простежуються ключові тенденції:

- ESG-звітність поступово інтегрується у практику великих компаній (Нафтогаз, МХП, ДТЕК).

- Зелені облігації запроваджуються для фінансування проєктів у сфері відновлюваної енергетики та розвитку інфраструктури (НКЦПФР, 2021).

- Міжнародні фінансові інституції (EBRD, IFC, USAID) сприяють розвитку impact investing у проєктах відновлення енергетики, транспортної інфраструктури та підтримки малого бізнесу.

Таким чином, Україна, попри складні воєнні умови, інтегрується у глобальний простір сталих фінансів, орієнтуючись на кращі міжнародні практики.

У цьому контексті розглянемо глобальні тенденції та драйвери стимулювання приватних інвесторів до сталого інвестування. Серед основних драйверів стимулювання, на нашу думку, першочергове значення мають такі чинники.

Першим драйвером є регуляторні рамки та таксономії. Європейський Союз продовжує визначати основні напрями розвитку через Таксономію сталих видів економічної діяльності, стандарти розкриття інформації та розвиток ринку зелених боргових інструментів (суверенні випуски, NextGenerationEU Green Bonds). Це формує орієнтир для емітентів у різних країнах світу. Група з фінансування сталого розвитку сприяє впровадженню принципів узгодження фінансових потоків із кліматичними цілями, посилюючи вимоги інвесторів щодо прозорості та зіставності інформації. Відповідно, гармонізація таксономій і вимог до розкриття інформації зменшує регуляторну невизначеність та трансакційні витрати, що є важливим стимулом для приватних інвесторів із глобальними інвестиційними портфелями.

Наступним драйвером є розвиток ринкової інфраструктури сталого боргу. Суверенні «зелені» криві доходності та масштабні еталонні випуски сприяють формуванню ліквідності й орієнтирів для приватних емітентів, тоді як попит на сталі боргові інструменти суттєво перевищує їх пропозицію. Підтвердженням цього є динаміка розвитку ринку в Азії, де Китай та інші країни регіону активно нараховують кумулятивні обсяги зеленого

фінансування, посилюючи роль Азії як одного з драйверів глобальної ліквідності.

Третім драйвером виступає формування інвесторських мандатів і систем управління ризиками. Відбувається інституціоналізація врахування кліматичних ризиків у політиках інвесторів, що трансформує ESG із нішевого підходу у стандарт управління ризиками та стимулює попит на якісні сталі активи.

Ще одним драйвером є мобілізація капіталу через багатосторонні інституції. Глобальні фонди (наприклад, Green Climate Fund) і міжнародні

фінансові організації спрямовують капітал у «складні» юрисдикції, використовуючи гранти, гарантії, інструменти first-loss та механізми технічної допомоги. Це знижує ризики для приватних інвесторів і розширює можливості для інвестування. Важливо, що поєднання приватного капіталу з інструментами MDB (blended finance) є критично важливим для масштабування інвестицій у перехідних економіках – зокрема в Україні.

У таблиці 1 наведено характеристику глобальних тенденцій у сфері сталого інвестування з відповідними висновками та уроками для України.

Таблиця 1 Глобальні та українські тенденції сталого інвестування

Критерій	Глобальний ринок	Україна
Обсяг сталих активів	понад 35 трлн дол. США (GSIA, 2022)	менше 1 млрд дол. США (початковий етап розвитку)
Основні інструменти	Зелені облігації, ESG-фонди, blended finance	Муніципальні облігації, проекти ВДЕ
Регуляторна база	Таксономія ЄС, ESG-звітність	Адаптація до законодавства ЄС
Ключові драйвери	Кліматична політика, фінансові інновації	Повоєнна відбудова, інтеграція до ЄС
Виклики	Greenwashing, стандартизація	Високі військові ризики, нестача внутрішнього капіталу

Джерело: складено автором

За останні два десятиліття сталий інвестиційний ринок перетворився з нішевого сегмента на один із найбільш динамічних напрямів розвитку глобальної фінансової системи. Обсяг активів, що управляються з урахуванням принципів ESG (екологічних, соціальних та управлінських факторів), у 2020 р. перевищив 35 трлн дол. США, що становить близько 36% усіх професійно керованих активів у світі [12]. Для порівняння, у 2012 р. цей показник становив лише 13 трлн дол. США. Таким чином, темпи зростання сегмента сталих фінансів випереджають середні темпи зростання світових фінансових ринків.

Зростання інтересу до сталого інвестування пояснюється двома ключовими факторами: регуляторним тиском (запровадженням нових стандартів звітності, обов'язковістю ESG-індикаторів у ЄС) та зростанням попиту інвесторів, особливо інституційних – пенсійних фондів, страхових компаній, суверенних фондів добробуту, які прагнуть не лише фінансової віддачі, а й позитивного соціального та екологічного впливу.

Важливим драйвером розвитку є формування глобальної архітектури сталого фінансування. Ключові інструменти включають:

- Principles for Responsible Investment (PRI) – ініціатива ООН, до якої приєдналося понад 4 тис. фінансових організацій із сукупними активами понад 120 трлн дол. США. PRI визначає принципи інтеграції ESG-факторів в інвестиційний процес.

- EU Taxonomy for Sustainable Activities – уніфікована система класифікації сталих видів

економічної діяльності, яка стала орієнтиром для глобальних ринків.

- Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) – стандарт розкриття інформації щодо кліматичних ризиків, розроблений за підтримки G20 та FSB.

- Sustainable Development Goals (SDGs) Financing Frameworks – підходи до узгодження інвестицій із 17 Цілями сталого розвитку ООН.

Ці ініціативи формують «мову» сталого інвестування, якою користуються уряди, приватні компанії та інвестори, забезпечуючи порівнюваність даних і зменшення інформаційної асиметрії.

Серед найбільш поширених інструментів виділяють:

- Зелені облігації – призначені для фінансування проектів у сфері відновлюваної енергетики, енергоефективності та екологічної модернізації. Кумулятивний обсяг випуску зелених облігацій перевищив 2 трлн дол. США [13].

- Соціальні облігації – фінансують проекти у сферах охорони здоров'я, освіти та доступного житла. Обсяги їх випуску зросли після пандемії COVID-19.

- Сталі (sustainability-linked) облігації – інноваційний інструмент, у межах якого вартість обслуговування боргу залежить від досягнення ESG-цілей емітентом.

- Фонди impact investing – орієнтовані на досягнення подвійного результату: фінансової віддачі та позитивного впливу. Обсяг ринку impact investing перевищив 1,2 трлн дол. США [14].

Глобальні тенденції свідчать, що сталий інвестиційний ринок – це вже не опція, а структурний тренд, який визначає майбутнє фінансування проєктів. Для України, яка здійснює відбудову економіки після війни, ключовими висновками є:

1. Необхідність гармонізації регулювання з ЄС, зокрема впровадження таксономії сталих фінансів та ESG-звітності.
2. Розвиток ринку зелених та соціальних облігацій, які можуть стати інструментом мобілізації коштів для відбудови інфраструктури.
3. залучення міжнародних інституційних інвесторів, які вже мають ESG-мандати та готові фінансувати українські проєкти за умови забезпечення прозорості та надання відповідних гарантій.
4. Інтеграція impact investing у національну стратегію відновлення, орієнтовану на поєднання економічного зростання та соціальної стійкості.

В умовах повоєнної відбудови Україна потребує мобілізації значних інвестиційних ресурсів, які державні та міжнародні організації самостійно забезпечити не можуть. За оцінками Світового банку (2023), потреби України у фінансуванні відновлення перевищують 411 млрд дол. США. Відтак залучення приватного сектору стає ключовим чинником. Проте приватні інвестори стикаються з низкою бар'єрів – високими ризиками, недосконалістю регуляторного середовища, відсутністю достатньо розвиненої системи ESG-стандартів. Саме тому держава та міжнародні партнери мають створювати інструменти стимулювання, які знижують ризики та підвищують привабливість сталих інвестицій. Далі розглянемо інструменти стимулювання приватних інвесторів (табл. 2).

Таблиця 2 Інструменти стимулювання приватних інвесторів

Механізм	Приклади застосування	Значення для України
Податкові стимули	Податкові пільги у США та ЄС для інвесторів у ВДЕ	Можливість запровадження податкових стимулів для сталих інвестицій
Гарантії та страхування	MIGA, DFC, експортно-кредитні агентства	Зниження воєнних та політичних ризиків
Blended finance	Фінансування за участю IFC та приватного капіталу	Поєднання міжнародних і приватних ресурсів
Зелені облігації	ЄС, Китай, США	Розвиток ринку муніципальних та державних зелених облігацій
PPP (державно-приватне партнерство)	Інфраструктурні проєкти в Європі	Відновлення транспортної, енергетичної та соціальної інфраструктури

Джерело: складено автором

Одним із найпоширеніших інструментів стимулювання сталого інвестування у світі є податкові пільги для інвесторів у сталу економіку. Прикладами у США є федеральні податкові кредити для інвестицій у відновлювану енергетику (Investment Tax Credit, Production Tax Credit), а в ЄС – податкові стимули для підприємств, які інвестують у скорочення викидів CO₂ та підвищення енергоефективності.

Для України перспективним може стати звільнення від податку на прибуток частини доходу, реінвестованого у «зелені» проєкти; зниження ставки ПДВ на обладнання для відновлюваної енергетики та прискорена амортизація «зелених» інвестицій. Такі інструменти сприятимуть збільшенню внутрішнього потоку приватного капіталу у проєкти відбудови інфраструктури на засадах сталого розвитку.

Щодо фінансових гарантій та зниження ризиків, то високі ризики (військові, політичні, валютні) є одним із головних бар'єрів для приватних інвесторів. Для їх мінімізації застосовуються гарантії міжнародних фінансових інституцій (IFC, МБРР, ЄБРР), які покривають політичні та форс-мажорні ризики;

страхування інвестицій (MIGA – Multilateral Investment Guarantee Agency, USAID DFC); механізми державно-приватного партнерства (PPP) із визначеними умовами та участю держави у розподілі частини ризиків.

В Україні вже реалізуються програми USAID та ЄБРР щодо гарантування кредитування малого та середнього бізнесу, які можуть бути розширені на сферу сталого інвестування. Водночас розвиток ринку зелених та соціальних облігацій створює можливості для акумулювання значних ресурсів приватних інвесторів. Так, у 2021 р. «Укргазбанк» здійснив випуск перших зелених облігацій в Україні. Місцеві громади потенційно можуть залучати кошти через муніципальні зелені облігації для фінансування енергоефективних та інфраструктурних проєктів. Додатковими стимулами для України можуть стати державна підтримка випуску облігацій (субсидування вартості запозичень) та створення національної таксономії сталих фінансів, гармонізованої з європейською.

Важливе значення мають також інституційні стимули для інвесторів. Зокрема, включення ESG-звітності до вимог для великих компаній і фінансових установ зробить український ринок більш зрозумілим для міжнародних інвесторів, які використовують ESG-стандарти. Крім того, приватизація та концесії з урахуванням ESG-вимог дозволять інтегрувати принципи сталого розвитку у процес управління державною власністю. Для України, яка прагне відновлення та інтеграції до ЄС, ці інструменти є не лише механізмом залучення приватного капіталу, а й засобом структурної модернізації економіки на засадах сталого розвитку.

На завершальному етапі дослідження наведемо приклади кращих світових практик стимулювання приватних інвесторів та можливості їх адаптації для України. Європейський Союз виступає одним із глобальних лідерів у сфері сталих фінансів. Запровадження Європейської таксономії сталих фінансів (EU Taxonomy) сформувало єдині правила визначення «зелених» інвестицій. Додатково функціонує Європейський зелений курс (Green Deal), який передбачає мобілізацію понад 1 трлн євро інвестицій у період 2021-2030 рр.

У цьому контексті важливими напрямами для України є гармонізація національної таксономії сталих фінансів із європейською та створення спільних з ЄС інвестиційних платформ для фінансування відновлення на засадах сталого розвитку.

США застосовують широкую систему податкових стимулів для залучення приватних інвестицій у відновлювану енергетику, транспорт і декарбонізацію. Закон Inflation Reduction Act передбачає 369 млрд дол. США у вигляді податкових кредитів і грантів. Для України актуальним є запровадження податкових стимулів для бізнесу, який інвестує у проекти з енергоефективності, а також підтримка технологій чистої енергетики (сонячної, вітрової, біоенергетики) через відповідні фінансові механізми.

Велика Британія, своєю чергою, ухвалила Green Finance Strategy (2019, оновлена у 2023 р.), що передбачає обов'язкову ESG-звітність для компаній, розвиток ринку зелених облігацій та стимулювання приватних фондів до інвестування у кліматичні проекти.

Відповідно, для України корисним може бути досвід запровадження обов'язкового розкриття ESG-показників великими компаніями та використання британської практики створення державного «зеленого банку», який сприятиме мобілізації приватного капіталу.

У країнах Азії ключову роль відіграють державні банки розвитку, які створюють спеціальні фонди для сталих інвестицій. В Україні активізація ролі Укресімбанку та Ощадбанку як агентів сталого фінансування, а також створення спеціальних фондів гарантування сталих інвестицій у партнерстві з міжнародними банками розвитку можуть стати важливими напрямами розвитку цього механізму.

Водночас стимулювання приватних інвесторів в Україні стикається з багаторівневими викликами:

- безпекові ризики, що потребують міжнародних гарантій;
- інституційні та корупційні проблеми, які потребують глибинних реформ;
- недостатня розвиненість ринку капіталу, що обмежує інструментарій сталого фінансування;
- низький рівень обізнаності бізнесу щодо ESG-стандартів;
- валютна та макроекономічна нестабільність;
- руйнування інфраструктури та енергетичної системи;
- регуляторна невизначеність.

Подолання цих бар'єрів можливе лише за умови синергії державної політики, міжнародної підтримки та активної участі приватного сектору.

Висновки. Сталий розвиток та інвестиції у його забезпечення є не лише глобальним трендом, а й історичним шансом для України. В умовах повоєнного відновлення стимулювання приватних інвесторів до сталого інвестування має стати одним із ключових напрямів державної економічної політики.

Поєднання державної підтримки, міжнародних гарантій та активності приватного сектору може сформувати потужну фінансову екосистему, здатну забезпечити структурну модернізацію України. Успішне впровадження інструментів сталого фінансування дозволить Україні стати прикладом для інших країн, які стикаються з викликами відбудови та переходу до сталої економіки.

Література:

1. Sullivan R., Mackenzie C. Responsible Investment: Guide to ESG Data, Metrics, and Integration. *Journal of Sustainable Finance & Investment*. 2017. №7. P. 170-188. <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=4108292>.
2. Global Sustainable Investment Review 2022. *Global Sustainable Investment Alliance*. 2023. URL: <https://www.gsi-alliance.org/members-resources/gsir2022/>.
3. OECD Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct. *OECD*. 2023. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-guidelines-for-multinational-enterprises-on-responsible-business-conduct_81f92357-en.html.
4. Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA2). *World Bank*. 2023. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099184503212328877/pdf/P1801740d1177f03c0ab180057556615497.pdf>.

5. Sustainable Investing: Revolutions in Theory and Practice : edited volume / ed. C. Krosinsky, S. Purdom. London ; New York : Routledge, 2017. 344 p. URL: <https://www.routledge.com/Sustainable-Investing-Revolutions-in-theory-and-practice-1st-Edition/Krosinsky-Purdom/p/book/9781138678606>.
6. Schoenmaker D. The impact economy: balancing profit and impact : Working Paper 2020/04. Brussels : Bruegel, 2020. 21 p. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3567026.
7. Friede G., Busch T., Bassen A. ESG and financial performance: Aggregated evidence from more than 2000 empirical studies. *Journal of Sustainable Finance & Investment*. 2015. №5(4). P. 210-233. DOI: <https://doi.org/10.1080/20430795.2015.1118917>.
8. Столярчук Я., Ільницький Д., Рудьковський С. Зелене інвестування як механізм глобального сталого розвитку. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*. 2023. №316(2). С. 241-246. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-316-2-39>.
9. Скар Д. Ринок сталого інвестування: теоретичні засади та особливості розвитку. *Економіка та суспільство*. 2025. №78. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-73>.
10. Ганечко І., Афанасьєв К. Стратегії ESG-інвестування. *Scientia fructuosa*. 2025. №2(160). С. 44-59. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2025\(160\)03](https://doi.org/10.31617/1.2025(160)03).
11. Bugg-Levine A., Emerson J. Impact investing: Transforming how we make money while making a difference. *Innovations: Technology, Governance, Globalization*. 2011. №6(3). С. 9-18. DOI: https://doi.org/10.1162/INOV_a_00077.
12. Global Sustainable Investment Review 2020. *Global Sustainable Investment Alliance*. 2021. URL: <https://www.gsi-alliance.org/members-resources/gsir2020/>.
13. Global State of the Market Report 2022. *Climate Bonds Initiative*. 2023. URL: <https://www.climatebonds.net/data-insights/publications/global-state-market-report-2022>.
14. GIINSight: Sizing the Impact Investing Market 2022. *Global Impact Investing Network*. 2022. URL: <https://thegiin.org/publication/research/impact-investing-market-size-2022/>.

References:

1. Sullivan, R., & Mackenzie, C. (2017). Responsible Investment: Guide to ESG Data, Metrics, and Integration. *Journal of Sustainable Finance & Investment*, 7, 170-188. <https://www.scrip.org/reference/referencespapers?referenceid=4108292>.
2. Global Sustainable Investment Alliance. (2023). *Global Sustainable Investment Review 2022*. <https://www.gsi-alliance.org/wp-content/uploads/2023/12/GSIA-Report-2022.pdf>.
3. Organisation for Economic Co-operation and Development. (2023, June 8). *OECD Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct*. https://www.oecd.org/en/publications/oecd-guidelines-for-multinational-enterprises-on-responsible-business-conduct_81f92357-en.html.
4. World Bank (2023, March). *Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment*. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099184503212328877/pdf/P1801740d1177f03c0ab180057556615497.pdf>.
5. Krosinsky, C., & Purdom, S. (Eds.). (2017). Sustainable investing: Revolutions in theory and practice. Routledge. <https://www.routledge.com/Sustainable-Investing-Revolutions-in-theory-and-practice-1st-Edition/Krosinsky-Purdom/p/book/9781138678606>.
6. Schoenmaker, D. (2020). *The impact economy: Balancing profit and impact*. Bruegel. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3567026.
7. Friede, G., Busch, T., & Bassen, A. (2015). ESG and financial performance: Aggregated evidence from more than 2000 empirical studies. *Journal of Sustainable Finance & Investment*, 5(4), 210-233. <https://doi.org/10.1080/20430795.2015.1118917>.
8. Stoliarchuk, Y., Ilnytskyi, D., & Rudkovskyi, S. (2023). Green investments as a mechanism of global sustainable development. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 316(2), 241-246. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-316-2-39>.
9. Sknar, D. (2025). The market of sustainable investment: theoretical principles and specifics of development. *Economy and Society*, 78. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-73>.
10. Hanechko, I., & Afanasyev, K. (2025). ESG investment strategies. *Scientia fructuosa*, 2(160), 44-59. [https://doi.org/10.31617/1.2025\(160\)03](https://doi.org/10.31617/1.2025(160)03).
11. Bugg-Levine, A., & Emerson, J. (2011). Impact investing: Transforming how we make money while making a difference. *Innovations: Technology, Governance, Globalization*, 6(3), 9-18. https://doi.org/10.1162/INOV_a_00077.
12. Global Sustainable Investment Alliance. (2021). *Global Sustainable Investment Review 2020*. <https://www.gsi-alliance.org/members-resources/gsir2020/>.
13. Climate Bonds Initiative. (2023). *Global state of the market report 2022*. <https://www.climatebonds.net/data-insights/publications/global-state-market-report-2022>.
14. Global Impact Investing Network. (2022). *GIINSight: Sizing the impact investing market 2022*. <https://thegiin.org/publication/research/impact-investing-market-size-2022/>.

